

УДК 338:24(665. 612:622.691.2)

УПРАВЛІННЯ ЗМІНАМИ У НАФТОГАЗОВІЙ ГАЛУЗІ НА ЗАСАДАХ СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ (НА ПРИКЛАДІ ВИДОБУВАННЯ ГАЗУ З ГАЗОГІДРАТНИХ РОДОВИЩ ЧОРНОГО МОРЯ)

О.В. Овецька, С. О. Овецький

*Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу,
вул. Карпатська, 15, Україна, e-mail: oveckuj@gmail.com*

Стратегією національної безпеки України [1] визначено, що «основним змістом економічних реформ є створення умов для подолання бідності і надмірного майнового розшарування в суспільстві, наближення соціальних стандартів до рівня держав Центральної і Східної Європи - членів ЄС, досягнення економічних критеріїв, необхідних для набуття Україною членства в ЄС».

Проте хаотичні реформи, які проводилися в Україні останні двадцять років, призвели до ускладнення ситуації в енергетичній безпеці країни: «Україна продовжувала діяти за інерцією стереотипів існування надлишку енергоресурсів, а державна економічна політика не стимулювала їх ефективного використання» [2].

«Замість забезпечення екстенсивного розвитку, яким економіка України рухалась протягом десятиліть, енергетика повинна перейти на ефективне забезпечення сталого розвитку економіки. Забезпечення економіки та соціальної сфери країни основними видами енергоносіїв і сировинними ресурсами для потреб хімічної та металургійної промисловості (коксівним вугіллям, продуктами нафто- і газопереробки)» Енергетичною стратегією України на період до 2030 року покладається на паливно-енергетичний комплекс України [3].

Досвід реформування передбачає застосування концепції стратегії сталого розвитку, а саме гармонійного розвитку соціальної, економічної та екологічної складових суспільства [3]. Слід звернути увагу на загально декларативний підхід у використанні даної концепції у реформуванні української економіки загалом та нафтогазової галузі зокрема. Сучасним інструментом, який здатен, на нашу думку, забезпечити цілеспрямованість та ефективність реформ, зокрема у енергетичній галузі, є, визнаний у світі та широко застосовуваний механізм управління змінами. Організаційне життя із змінами, активна участь у перетвореннях - це головні аспекти управління, що диктуються практикою господарювання в тому числі і вітчизняних нафтогазових компаній.

Теорія управління змінами дозволяє конкретизувати програмні засади стратегії сталого розвитку України, зокрема мова повинна йти про необхідність формування сучасної системи управління процесами організаційного розвитку. Серед основних характеристик системи управління розвитком в [4,с.124] увага акцентується на те, що:

- система управління розвитком – це множина пов'язаних між собою сталих контурів саморегулювання, що є об'єктом управління;
- в кожному контурі саморегулювання формується модель взаємозв'язку внутрішніх властивостей та системи цілей існування контура;
- для досягнення цілей існування організації кожен контур саморегулювання впливає на інші контури саморегулювання з врахуванням властивостей побудованих ним моделей;
- цілями самоорганізації системи є самозбереження та сталий розвиток.

Таким чином, застосування положень управління змінами до концепції стратегії сталого розвитку України дозволяє підійти до реалізації низки нагальних енергетичних проектів і програм.

Яскравим прикладом такої реалізації може стати видобування газу з морських газогідратних родовищ. Основними методами видобування газу з газогідратних покладів (метод зниження тиску, термічний метод, метод хімічного та фізико-хімічного впливу на структуру гідрату, метод заміщення тощо) вважаються методи, засновані на застосуванні свердловин [5]. Серед них можна виділити метод заміщення [6] як метод, який дозволяє повністю реалізувати засади концепції сталого розвитку, оскільки метод передбачає утилізацію вуглекислого газу або сірководню [7] (екологічний аспект) шляхом запровадження його у газогідратну ґратку замість метану, який буде використано енергетичною галуззю (економічний ефект). Видобування даного нетрадиційного ресурсу у Чорному морі може забезпечити енергетичну незалежність України протягом найближчих 50 – 100 років [8] та перетворити Україну на експортера газу (соціальний ефект).

Література

1. Стратегія національної безпеки України, затверджена Указом Президента України від 26 травня 2015 року № 287. - [Режим доступу]: <http://www.rnbo.gov.ua/documents/396.html>
2. Концепція енергетичної стратегії України на період до 2035 року. - [Режим доступу]: http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/uk/publish/article?art_id.
3. Енергетична стратегія України на період до 2030 року (Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 № 1071). - [Режим доступу]: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/n0002120-13>.
4. Кожевина О.В. Управление изменениями/ О.В.Кожевина. – М.: ИНФРА-М, 2012. – 286 с.
5. Makogon, Y. Natural gas-hydrates – A potential energy source for the 21st Century [Text]/ Y. Makogon, S. Holditch, T. Makogon// Journal of Petroleum Science and Engineering. – 2007. –56(1–3).– 14–31.
6. Deusner, C. Methane Production from Gas Hydrate Deposits through Injection of Supercritical CO₂ [Text] / Christian Deusner, Nikolaus Bigalke, Elke Kossel and Matthias Haeckel // ENERGIES. – Kiel, Germany : GEOMAR, Helmholtz Centre for Ocean Reserch. – 2012. – № 5. – P. 2112 – 2140.
7. Патент на корисну модель № 97253 (51) МПК E21B43/00. // Спосіб інтенсифікації видобування метану з твердих газових гідратів піддонного залягання з закріпленням колектора за допомогою гідратів сірководню // Витязь О. Ю., Овецький С.О., Фем'як Я. М., Тодорчук А. Ф., Сай К. С. // Власн.: Івано-Франк. націон.техн. універ. нафти і газу. - Опубл. 10.03.2015, Бюл. №5. – 4 с.
8. Витязь О. Ю. Класифікація способів видобування метану з газогідратних покладів дна Чорного моря/ О. Ю. Витязь, Я. М. Фем'як, С. О. Овецький // Розвідка та розробка нафтових і газових родовищ. – 2014. - №1 (50). – С. 13 – 23.